

1.3

✓
บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล

วิธีดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะเสนอหัวข้อเรื่องตามลำดับดังนี้คือ แหล่งข้อมูล และกลุ่มประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

✓ แหล่งข้อมูลและกลุ่มประชากร

คัดลอกจาก... ๑/๑๓๖

ประชากรที่นำมาวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและบุคลากรด้านธุรการและการเงิน ซึ่งทำงานอยู่ในโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 6 โรงเรียนด้วยกัน โดยแยกเป็นโรงเรียนสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) โรงเรียนประถมสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร และโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โรงเรียนสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนสาธิตวิทยาลัยครูสวนสุนันทา โรงเรียนสาธิตวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา และโรงเรียนสาธิตวิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาสงครณ มีจำนวนผู้บริหารทั้งสิ้น 16 คน เป็นผู้ปฏิบัติงานธุรการและการเงินจำนวนทั้งสิ้น 54 คน รวมเป็นประชากรทั้งสิ้น 70 คน มีผู้ตอบแบบสำรวจจากัดคืนมา เป็นผู้บริหารจำนวน 16 คน ผู้ปฏิบัติงานธุรการและการเงินจำนวน 54 คน รวมเป็นประชากรทั้งสิ้น 70 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ลักษณะประชากรของแต่ละโรงเรียนเมื่อแยกตามเพศ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน สถานที่ปฏิบัติงาน วุฒิปริญญาที่ประสบความสำเร็จในการทำงาน ระยะเวลาของประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่งงานในปัจจุบัน จะแจกแจงรายละเอียดไว้ในตารางที่ 1 ดังนี้

แสดงสถานะภาพของประชากรผู้จบแบบสำรวจของโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึ

แยกตามเพศ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน สถานที่ปฏิบัติงาน วุฒิต่างวิชาชีพ ประสบการณ์ในการทำงาน

โรงเรียนสาธิต	เพศ		ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน					
	ชาย	หญิง	น้อย กว่า 1 ปี	1-5 ปี	6-10 ปี	11-15 ปี	16-20 ปี	มากกว่า 20 ปี
1. โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม)	4	13	1	2	5	5	4	-
2. โรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์ วิโรฒ	-	14	1	5	2	2	-	4
3. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์	-	5	-	1	2	1	1	-
4. โรงเรียนประถมสาธิต วิทยาลัยครูสวนสุนันทา	2	6	1	5	2	1	1	1
5. โรงเรียนสาธิตวิทยาลัย ครูมานัสเมธีเจาพระยา	3	17	4	10	2	1	-	3
6. โรงเรียนสาธิตวิทยาลัย ครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์	2	2	1	2	-	1	-	-
รวม	11	59	8	25	13	10	6	8

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสำรวจที่สร้างขึ้นจากการศึกษาจากเอกสาร ทะเบียนประวัติ หนังสือ และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ได้ใช้วิธีการ สัมภาษณ์และสัมภาษณ์ โดยแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น เพื่อให้ได้เนื้อหาครบถ้วน อีกด้วย แบบสำรวจนี้เป็นแบบสำรวจที่วัดพฤติกรรมของผู้บริหารและผูปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารธุรกิจและการเงินของโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

การจะลงความเห็นว่าย โรงเรียนปฏิบัติพฤติกรรมของงานบริหารธุรกิจ และการเงินข้อใดมากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด หรือไม่เคยปฏิบัติเลย จะพิจารณา จากค่าเฉลี่ยดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 - 1.49	ถือว่าไม่ได้ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นเลย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.50 - 2.49	ถือว่าปฏิบัติพฤติกรรมนั้นน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.50 - 3.49	ถือว่าปฏิบัติพฤติกรรมนั้นน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.50 - 4.49	ถือว่าปฏิบัติพฤติกรรมนั้นมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.50 - 5.00	ถือว่าปฏิบัติพฤติกรรมนั้นมากที่สุด

การสร้างแบบสำรวจได้ยึดหลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารธุรกิจและการเงินของโรงเรียนจากเอกสาร ตำรา วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสร้างเป็นแบบสำรวจขึ้น แบบสำรวจมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า แต่ละข้อของแบบสำรวจจะมีคำตอบให้เลือก 5 คำตอบ เมื่อสร้างแบบสำรวจเสร็จแล้วได้นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญในค่านนี้ตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง หลังจากนั้นได้นำไปทำการทดสอบ (Try - out) เพื่อวิเคราะห์ความเข้าใจคำถามแต่ละข้อกับ

ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานธุรการและการเงินในโรงเรียนสาธิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม ซึ่งมีลักษณะประชากรคล้ายคลึงกับประชากรที่ทำการวิจัย โดยแบ่งประชากรออกเป็นผู้บริหารจำนวน 4 คน ผู้ปฏิบัติงานธุรการและการเงินจำนวน 3 คน หลังจากนั้นได้นำข้อมูลที่ได้มาหาค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น (Reliability Coefficient)

โดยใช้สูตร Alpha (α) ของ Kuder - Richardson - 20

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(\frac{1 - \sum G_i^2}{G_x^2} \right)$$

n = จำนวนข้อทั้งหมด

G_i^2 = ค่าความแปรปรวนของแบบสำรวจแต่ละข้อ
(Single item Variance)

G_x^2 = ผลรวมของความแปรปรวนของแบบสำรวจทั้งหมด
(Total test Variance)

เมื่อกำหนดค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นจากสูตร Alpha โดยเครื่องคอมพิวเตอร์แล้ว ปรากฏว่าได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น 0.98100 หลังจากนั้นได้นำแบบสำรวจมาปรับปรุงข้อความบางตอนให้ผู้ตอบแบบสำรวจมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้นแล้วจึงใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

แบบสำรวจสำหรับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานธุรการและการเงินรวมอยู่ในฉบับเดียวกัน โดยแบ่งคำถามออกเป็น 2 ตอนด้วยกัน

¹ อนันต์ ศรีโสภา, การวัดและประเมินผลการศึกษา, (กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2520) หน้า 56.

ตอนที่ 1 ถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสำรวจ ได้แก่ เพศ
ประสบการณ์ วุฒิต่างวิชาชีพ สถานที่ทำงาน และตำแหน่งในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 ถามเกี่ยวกับการบริหารธุรการและการเงินของโรงเรียน
โดยแบ่งออกเป็น 3 หมวดด้วยกัน คือ

1. หมวดบริหารงานธุรการ
2. หมวดการบริหารงานการเงิน
3. หมวดการบริหารงานพัสดุครุภัณฑ์

ในแต่ละหมวดจะครอบคลุมลักษณะงานต่าง ๆ ดังนี้

1. หมวดการบริหารธุรการ แบ่งงานออกเป็น

1.1	การจัดการโรงเรียน	จำนวน	6	ข้อ
1.2	การจัดกิจการนักเรียน	จำนวน	6	ข้อ
1.3	บุคลากร	จำนวน	5	ข้อ
1.4	หลักสูตร แบบเรียน และอุปกรณ์ อย่างอื่นที่เกี่ยวกับการสอน	จำนวน	5	ข้อ
1.5	กิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียน จัดทำหรือรวบรวม	จำนวน	5	ข้อ
1.6	งานธุรการทั่วไป	จำนวน	5	ข้อ
1.7	การบำรุงรักษาประสิทธิผล ของโรงเรียน	จำนวน	6	ข้อ

รวมคำถามหมวดการบริหารงานธุรการทั้งหมด 38 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 49.35

2. หมวดการบริหารงานการเงิน แบ่งงานออกเป็น

2.1	การจ่ายเงินเค็ว	จำนวน	3	ข้อ
2.2	การใช้จ่ายทางคานอื่น ๆ	จำนวน	3	ข้อ
2.3	การตรวจสอบบัญชีจ่ายเงิน ภายใน	จำนวน	3	ข้อ
2.4	การรายงานการเงิน	จำนวน	2	ข้อ
2.5	บัญชีการเงินของโรงเรียน	จำนวน	2	ข้อ
2.6	การนิเทศบัญชีภายใน โรงเรียน	จำนวน	3	ข้อ
2.7	บัญชีทรัพย์สินและทรัพย์สิน สมบัติของโรงเรียน	จำนวน	2	ข้อ
2.8	การบริหารเงินงบประมาณ แผ่นดิน	จำนวน	4	ข้อ
2.9	การบริหารเงินนอกงบประมาณ แผ่นดิน	จำนวน	3	ข้อ

รวมคำถามหมวดการบริหารงานการเงินทั้งหมด 25 ข้อ คิดเป็นร้อยละ

32.47

3. หมวดการบริหารงานพัสดุครุภัณฑ์ แบ่งงานออกเป็น

3.1	วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับ โรงเรียน	จำนวน	3	ข้อ
3.2	การควบคุมพัสดุครุภัณฑ์	จำนวน	3	ข้อ
3.3	การให้บริการในการใช้ พัสดุครุภัณฑ์	จำนวน	3	ข้อ
3.4	การซ่อมบำรุงอุปกรณ์และ ครุภัณฑ์	จำนวน	3	ข้อ

3.5 การจำหน่ายอุปกรณ์และ

ครุภัณฑ์ออกจากบัญชี และ

การจัดหามาทดแทน

จำนวน 2 ข้อ

รวมคำถามหมวดการบริหารงานพัสดุครุภัณฑ์ทั้งหมด 14 ข้อ คิดเป็นร้อยละ

18.19

ผู้บริหารจะตอบแบบสำรวจในตอนที่ 2 ทั้งหมด 3 หมวด

ผู้ปฏิบัติงานธุรการและการเงินจะตอบแบบสำรวจเฉพาะส่วนที่ตนปฏิบัติงาน
อยู่เท่านั้น

นอกจากนี้ในคอนท้ายของแต่ละหมวดการบริหารงานยัง เปิดโอกาสให้ผู้ตอบ
แบบสำรวจเสนอแนะปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากการบริหารงานของแต่ละหมวดด้วย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้นำแบบสำรวจที่ได้สร้างขึ้นฉบับสมบูรณ์
ไปสอบถามผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานธุรการและการเงิน ในโรงเรียนสาธิตระดับประถม
ศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครทั้ง 6 แห่ง โดยแบ่งเป็นโรงเรียนสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย
3 โรงเรียน คือ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) โรงเรียนประถม
สาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร และโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ โรงเรียนสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนประถม
สาธิตวิทยาลัยครูสวนสุนันทา โรงเรียนสาธิตวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา และ
โรงเรียนสาธิตวิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ มีผู้บริหารจำนวน 16 คน ผู้ปฏิบัติ
งานธุรการและการเงินจำนวน 54 คน มีผู้ตอบแบบสำรวจกลับคืนมาเป็นผู้บริหาร 16 คน
ผู้ปฏิบัติงานธุรการและการเงินจำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ในภาคปลาย
ปีการศึกษา 2523 ระหว่างวันที่ 9 ธันวาคม 2523 ถึง 26 มกราคม 2524

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสำรวจที่ได้รับคืนมา จำนวน 70 ฉบับ มาทำการวิเคราะห์ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ และจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ดังนี้

1. แผนภูมิโครงสร้างระบบบริหารในโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานครทั้ง 6 แห่ง ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์และเอกสาร
2. เสนอสถานภาพของผู้ตอบแบบสำรวจทั้ง 2 ประเภท คือผู้บริหาร และ ผู้ปฏิบัติงานในเรื่อง เพศ วุฒิต่างวิชาชีพ ประสบการณ์ในการทำงาน สถานที่ทำงาน ตำแหน่งงานที่ปฏิบัติอยู่ โดยเสนอในรูปของตารางแสดงรายละเอียด
3. เสนอผลการวิเคราะห์ค่าตอบแบบสำรวจในตอนที่ 2 ซึ่งเป็น ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารธุรการและการเงิน โดยเสนอในรูปตารางแสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า $t - test$ ตามรายละเอียดดังนี้
 1. แสดงระดับความคิดเห็นของงานบริหารธุรการและการเงิน แต่ละหัวข้อ
 2. เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของงานบริหารธุรการและการเงินแต่ละหัวข้อ แยกตามกลุ่มประชากร คือ ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานธุรการ และการเงิน
4. เสนอบัญหาอันเกิดจากโครงสร้างระบบบริหาร โรงเรียนและปัญหาต่าง ๆ ของงานบริหารธุรการและการเงินของโรงเรียน
5. เสนอข้อมูลเพิ่มเติมจากแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารธุรการ และการเงินของโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ ใช้เพื่อพิจารณาจำนวนประชากรที่ตอบแบบสำรวจมี

สูตรดังนี้

$$\text{ค่าร้อยละของรายการใด ๆ} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น ๆ} \times 100}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$

2. ค่าเฉลี่ย ใช้เพื่อพิจารณาจัดลำดับพฤติกรรมของงานบริหารที่ทำ
เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรม มีสูตรว่า

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{\sum f}$$

$$\bar{X} = \text{ค่าเฉลี่ย}$$

$$\sum fx = \text{ผลรวมของคะแนนแต่ละรายการ}$$

$$\sum f = \text{ผลรวมของความถี่ทั้งหมดของรายการนั้น}^1$$

3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้เพื่อพิจารณาการกระจายของความคิด
เห็นของประชากรที่ตอบแบบสำรวจ เพื่อประกอบกับค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ในการ
พิจารณาเปรียบเทียบลำดับชั้นของพฤติกรรมที่ทำ มีสูตรดังนี้

$$S.D = \sqrt{\frac{\sum f(x - \bar{X})^2}{N}}$$

1

ประกอบ กรรณสูต, สถิติประยุกต์สำหรับครู (กรุงเทพมหานคร :
ไทยวัฒนาพานิช 2508), หน้า 37.

- S.D. = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 \times = น้ำหนักของระดับพฤติกรรม
 \bar{x} = ค่าเฉลี่ย
 Σf = ผลรวมของความถี่ของผู้ตอบแบบสำรวจในแต่ละระดับชั้นของพฤติกรรม
 N = จำนวนผู้ตอบแบบสำรวจ ¹

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ ประคอง กรรณสูต , สถิติประยุกต์สำหรับครู, หน้า 37.